Tordaszentlászlón a Tamás vendéglőben
8. nap
Látnivalók: Kalotaszentkirály (szíveslátás szilvóriummal és hólabdával, falujárás, Ady Endre emlékek, felszegi népviselet és néptáncbemutató), Nagyvárad (Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos előadása)
Határátkelő: Ártánd

Érkezés: Budapestre 21 óra körül
Részvételi díj: 47 000 Ft/fő (ifjúsági kedvezmény 18 év alatt: 5 000 Ft)
Az összeg tartalmazza a vezetés, a biztosítás, a félpanzió, a piknikek, a szállás, és a belépők árát, kivéve a buszköltséget.
A bejárt emlékhelyek hangulatát tájba illő zenével, felolvasásokkal, versekkel, valamint a népköltészet remekeivel idézzük fel.

******

Kódexek és ünnepek

Március 9-én a budapesti XII. kerület Művelődési Központjában nyílt meg a már jól ismert *Örmény Kódexművészet* című kiállítás, ennek megnyitóját a kerületi Örmény Önkormányzat ünnepséggel bonyolította le, amely egyúttal március 15-nek is szólt. Csíkszentgyörgyi-Ficzus Margit beszédében egyrészt ismertette az örmény kódexekről tudhatókat, másrészt emlékeztetett arra is, milyen nagy jelentősége van a múlt megőrzésének.

A megnyitóbeszédből részleteket közlünk:

„Felség, vedd el e nép múltját, és azt csinálsz vele, amit akarsz" - tanácsolta Napóleonnak Talleyrand, amikor a franciák Győrnél legyőzték az inszurgenseket. Talleyrand, Napóleon külügyminisztere ravasz ember volt. Tudta, hogy múlt nélkül sem az embernek, sem a nemzetnek nincs jövője. Az emlékezetét vesztett ember légüres térben bolyongó árnyék csupán, kötődések és a valósághoz rögzítő horgonyok nélkül. Ugyanez a sorsa az emlékezetét vesztett nemzetnek is.

Az utóbbi két évszázadban többször is megtapasztalhattuk, hogy a Kárpát-medencében miként alkalmazzák a talleyrandi eszmét, a múlt elvételét, és az emlékek megsemmisítését.

A helyes nemzeti önértékeléshez, a szilárd nemzeti azonosságtudathoz a múlt minél teljesebb ismerete szükséges - hangsúlyozta a XII. kerületi Örmény Önkormányzat elnöke.

Az est során fellépett a Guszán-trió, valamint Kátayné Szilvai Ingrid zongoraművésznő. A műsornak külön fénypontja volt Lászlóffy Aladár rövid beszéde, amelynek szövegét teljes egészében közöljük.

******

Lászlóffy Aladár

A globális március tizenöt

Köd van, elég nyomasztó, alig látni előre (hátra még annyira se), dehát nekem sosem voltak teljesíthetetlen feltételeim. Divatos vagyok: toleráns. Legfőképpen a béke kellett (volna) mindig. Végül már az igazságnál is jobban. Közben globális felmelegedés és lehűlés került szimultán napirendre. Most, hogy teljesen és megnyugtatóan átszámítható euróra minden, valahogy meg kellene oldani ezt a múlttal is. Az együtt, és nem ritkán egymás mellett megélt múltunkkal is. Mert ki-ki hogyan ápolgathatná, öntözgethetné tovább a magáét (a múltjainkat), mintha mi sem történt volna közben, azóta, vagyis végül...?

Nyilván a szúrószerszámokat meg a zsákból kibúvó szögeket sajnos le kell adni a csatlakozás fejében a ruhatárban. De hát letárgyalás nélkül a sérelmek egy részével s a kultúra

egy-egy megszelídíthetetlen, kidobhatatlan, elnyűhetetlen, letagadhatatlan sajátságával ez aligha fog menni. Hogy mást ne is említsek: itt vannak az isaszegi csaták s az ipafai fapipák. Segesvárok és Spilbergek. Világosok és sötétebbek. Feketék és sárgák.

Köd van, de valami eszi is a ködöt, nemcsak az újabb ködevők. Egy folyamatos madéfalvi veszedelemből máshol nem is lehet átszállás, csak a kicsit világosabb, a megvilágítható csomópontokon. A napsütötte reggeleken. Napfényesnek az a pillanat számít, amikor lelkiismeretünk tiszta azt illetően, hogy mit ünnepelünk, mire emlékezünk. Ha a miénk, nos lehessen általános, a mindenkié, amolyan globális március tizenötödikénk is. Szívesen osztjuk meg, ahogy a Marseillaise-re a mi testünk-lelkünk is libabőrbe van kötve. Hát még a Nabucco kórusára egy lebukó nap szomorú színpadán. Ki mondhatna ellent? Az orosz vagy az osztrák vonakodhatna. Az egykori, akkori, nem a maiak. Avagy a törököt kell immár örökre kárhoztatni mindenért? Persze, hogyha nem szólna ide Háry János: „Ma jókedvem van. A halottak elmehetnek..." Tehát Tisztán innen, Dunán túl, Szajnán, Temzén, Rajnán túl, Volgán túl, áldja meg az Isten a Világfelséget, ne sanyargassa...

Igen, álmodik a nyomor, álmodik a magyar. Hogy a békesség talán mindennél fontosabb lett. De ennél hátrább azért már nem vonulhatunk. Általában tőlünk vesznek el a legtöbbet, mégis hála az égnek mi vagyunk a toleránsabbak, aránylag? Ahogy a régi reklám unszol: „Megrendült az egészséged? Kóstold meg a söröcskénket". Kóstold meg a sírógörcseinket, hümmögné hozzá az ember, mert fiatalabb a jó lovas katonánál, akinek állítólag még jól ment a dolga, bár nem szolgált holmi nemzetközi brigádban Dugovics Titusszal annak a Belgrádnak a falain, de öregebb a mai dekabristáknál és egyéb márciusi ifjaknál.

Köd van, de ez máris márciusi pára. És kurdok, lengyelek, baszkok, írek voltak akik elveszítettek nemcsak tíz-húszezer Cavaradossit meg Petőfit, hanem nyelvüket vallásukat is, hogy amikor elkezdték felszántani a császáraik udvarát, felosztottabbak voltak, mint mára mi, hetumogyerok. Mi - úgy látszik - mint valami így is, úgy is és bármikor előrántható lángnyelvet, megtaláltuk (kihalás közben, alatt és helyett) valakik nyelvét és európai hullámhosszát. És gyönyörűen imádkozunk, programozunk, versifikálunk rajta... Add Uram, hogy amit kell, megérjünk és megírjunk még!...

******

Temetői beszéd 2004. március 15-én

Vörösmarty Mihály írta egykor: „Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék". Egy általános megállapítás, amely úgy a magyarokra, mint örményekre, vagy magyarörményekre érvényes. Emlékek és emlékezés nélkül, a régmúlt idők felelevenítése nélkül az ember gyökértelenné válik. Ha az új, friss hajtás elszakad a gyökerektől, akkor lehet, hogy ideig-óráig virágzik, de sorsa hamarosan a pusztulás.

Ennek a pusztulásnak megakadályozására gyűlünk össze minden évben március 15-én, és nem véletlenül pontosan itt, a temetőben. Mert ha mi hallgatunk, és sokszor hallgatunk, mert félünk, akkor ezek a sírkövek beszélnek helyettünk. És mit mondanak nekünk ezek a sírkövek? Először is egy élettörténetet foglalnak magukban. Egy ember történetét, aki hajdan azért élt, imádkozott és dolgozott itt, hogy majdan unokáinak és dédunokáinak itt, ezen a földön jövője legyen. Ezek az emberek, akik itt éltek bíztak bennünk. Bíztak abban, hogy majd megszületünk, és remélték, hogy egy világra születünk. Remélték azt, hogy majdan mi is megteszünk mindent, hogy az örökséget megőrizzük és továbbadjuk, a mi unokáinknak és dédunokáinknak.

És mit tesz ebben egy örmény közösség, mit keres és miért mond beszédet egy örmény katolikus pap, március 15-én, a magyarok nemzeti ünnepén? Talán azért, mert azt, amit itt, most a magyarok ünnepelnek, ugyanolyan mértékben ünnepli az Erdélyben és ebben a városban élő örmény (-magyar) közösség. Talán azért, mert már annyira összenőttünk, hogy